

Recepti Za Aktivne Zajednice

elektronski časopis

Tema broja: IZBORI ZA ČLANOVE SAVJETA MZ U BIH

Sadržaj časopisa

40% - biraj
ravnopravno
u mjesnoj
zajednici

Mladi su
zakon
ozakonimo ih
u savjetima
MZ!

Projekat CCI
za nove
mjesne
zajednice

Ljiljana,
predsjednica
mjesne
zajednice

180 dana
nakon
završetka
projekta

Mrežne
vijesti

Riječ urednice

Poštovani čitaoci,

Predstavljam vam prvi broj elektronskog časopisa Recepti za aktivne zajednice, koji pripremaju i izdaju članice Mreže za aktivne zajednice (www.zaz.ba), u okviru istoimenog projekta podržanog od Europske unije. Časopis je prvenstveno namjenjen lokalnim upravama, savjetima MZ i nevladinim organizacijama koje kroz svoje djelovanje nastoje izgraditi kapacitete i pomoći poduzetnim građanima da aktivirajući lokalne resurse adresiraju i rješavaju konkretne potrebe u svojim zajednicama.

Kroz dugogodišnji rad naučili smo da lokalne zajednice postaju dobra ili loša mjesta za život najviše zahvaljujući izborima i postupcima njenih članova, i to kroz duži vremenski period. Naša iskustva želimo podijeliti sa vama i pomoći vam u osmišljavanju i primjeni efikasnih modela razvoja lokalnih zajednica, sa posebnim naglaskom na unapređenje rada savjeta MZ, koji su se pokazali kao ključni faktor u tom razvoju.

S obzirom da je u mnogim općinama / opštinama u BiH 2013 godina izbora za članove savjeta MZ, prvi broj časopisa posvećen je ovoj temi i promociji većeg učešća marginaliziranih grupa, posebno žena i mladih, u ovim procesima. Nadamo se da će promišljanja i priče koje predstavljamo biti svojevrsan podsticaj i da će neki od vas pokrenuti inicijative za formiranje i razvoj inkluzivnijih zajednica. Otvoreni smo za sve oblike suradnje i pozivamo vas da svoje priče podijelite sa nama.

Kurtović Eni, Menadžerica za razvoj u Fondaciji Mozaik

40% - biraj ravnopravno u mjesnoj zajednici

Da li ste se ikada razmišljali o stvarnom značenju neke riječi? Recimo riječi ravnopravno? Često razmišljam o tome...

Ravno-pravno, dakle nešto što je ravno ili jednako podjeljeno, nešto što je ravno, pa je dostupno jer nije brdovito, nešto što je pravno, dakle u skladu sa pravom, u skladu sa pravdom... *E onda šta je ravnopravno za žene i muškarce kada pričamo o izbornim listama i izborima? Da li bi, ako je ravnopravno, procenat učešća žena i muškaraca trebao biti u skladu sa brojem žena i muškaraca koji žive u BiH?* Pa onda imamo, po nekim procjenama jednak broj žena i muškaraca 50-50%, čak žena 51%. *Je li onda ravno-pravno da takav odnos bude na listama, pa onda među izabranim predstavnicima/cama, pa na mjestima odlučivanja?*

Dobro. Zakon kaže 40%. Jedva smo se za to izborili. Prvo uopšte uvođenje kvota, pa onda 30, pa 40%. Dakle, u devetom dijelu Zakona o ravnopravnosti polova (2010 godina) kaže:

- 1) Državna tijela na svim nivoima organizacije vlasti i tijela lokalne samouprave, uključujući zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast, političke stranke.... osigurat će i promovirati ravnopravnu zastupljenost spolova u upravljanju, procesu odlučivanja i predstavljanju.
- 2) Ravnopravna zastupljenost spolova postoji u

slučaju kada je jedan od spolova zastupljen najmanje u procentu 40% u tijelima iz stava (1) ovog člana.
3) Diskriminacijom po osnovu spola smatra se situacija kada ne postoji ravnopravna zastupljenost iz stava (2) ovog člana.

Dalje, u dijelu petnaest definišu se kaznene odredbe: (1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 30.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- ne preduzme odgovarajuće mjere i efikasne mehanizme zaštite protiv diskriminacije po osnovu spola, uznemiravanja i seksualnog uznemiravanja;
- ne razvrstava po spolu statističke podatke i informacije koji se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju;
- ne omogući javnosti uvid u statističke podatke koji se vode shodno ovom Zakonu;
- na uvredljiv, omalovažavajući ili ponižavajući način predstavlja bilo koju osobu javno, s obzirom na spol.

Osim toga, tu su i međunarodni dokumenti koje je BiH ratificirala, koji također propisuju učešće žena u javnom životu:

- Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (1966.) propisuje opštu zabranu diskriminacije po osnovu pola i nalaže državama članicama da obezbjede jednako pravo za žene i muškarce da biraju i budu birani/ne;

- Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena – CEDAW (iz 1979, a koju je BiH ratifikovala 1993. i kao takva je sastavni dio Ustava BiH) u članu 7 određuje obavezu obezbjeđivanja jednakih uslova za žene da glasaju na svim izborima, javnim referendumima i da budu birane u sva tijela koja se biraju putem javnih izbora;
- Preporuka br. 3 iz 2003. Komiteta ministara Savjeta Evrope o uravnoteženom učešću žena i muškaraca u političkom i javnom životu u kojoj se kao uravnoteženo smatra ono učešće u kojem se učešće bilo žena ili muškaraca ne smije pasti ispod 40%
- Rezolucija br. 1706 (2010.) i Preporuka br. 1899 (2010.) Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope naglašava da pomanjkanje ravnopravne zastupljenosti žena i muškaraca u političkom i javnom životu prijeti legitimnoj demokratiji i kršenju elementarnih ljudskih prava i preporučuje da zemlje članice prioritarno isprave ovo stanje.

Dakle, Zakon u BiH je usklađen sa tim svim pozitivnim međunarodnim propisima. Svaka naša lokalna uprava ima zaposlenog najmanje jednog pravnika/cu, ima pravnu pomoć, bira izborne komisije koje ili imaju u svom sastavu nekoga pravne struke ili od takvih mogu zatražiti preporuke. Takođe, u skoro svakoj opštini imamo NVO koja ili ima sjedište u toj opštini ili djeluje u njoj. Zato nam se ne smije desiti da se na izborima za mjesne zajednice ova kvota od tih, eto recimo ravnopravnih 40% ne ispoštuje.

Mjesna zajednica je najmanja jedinica lokalne samouprave, mjesna zajednica je osnova i početna karika razvoja jedne opštine. Ne smijemo dozvoliti da znanja, kreativnost, vještine, senzibilitet, tolerantnost, posvećenost, odanost, iskrenost, radnost žena koje žive u mjesnim zajednicama budu zaboravljene, budu prekrizene, jednostavno budu zanemarene.

Čak i da ne razmišljamo o kršenju ljudskih prava, o zakonima koji to zabranjuju, čak ako samo onako prizemno sagledamo osnovne potrebe razvoja jedne zajednice ne smijemo isključivati više od pola populacije jedne zajednice. Ne smijemo radi razvoja, radi budućnosti, radi napretka, radi društvene pravde i ravnoteže.

I onda mislim kako je Ivo Andrić rekao: "Čudno je kako je malo potrebno da budemo sretni i još čudnije: kako nam često baš to malo nedostaje!"

Stoga poruka svih nas koji djelujemo kao civilno društvo treba da bude jedinstvena u cilju postizanja zakonske kvote od 40% na izbornim listama u mjesnim zajednicama, ali i izabranim članovima i članicama u savjetima mjesnih zajednica... jer svako od nas je ujedno i stanovnik/ca i glasač/ica u nekoj mjesnoj zajednici.

Ne propustite priliku da birate žene za članove savjeta MZ. A ako ste žena, iskoristite mogućnost da se kandidirate i postanete članica savjeta MZ!!

*Tekst pripremila:
Željana Pjevalica
UŽ Priroda -Bratunac*

Mladi su zakon – ozakonimo ih u savjetima MZ!

Aktivno učešće mladih u akcijama i donošenju odluka na lokalnom i regionalnom nivou od suštinske je važnosti, želimo li graditi demokratsko i napredno društvo

Svi smo mi za mlade, volimo što mladi vole i deklarativno podržavamo njihovo učešće u javnom životu. Tako, svakodnevno čujemo fraze - *na mladima svijet ostaje, na njima je budućnost ove zemlje...* Ali, šta je to što činimo, prvenstveno vezano za zakonski okvir i njegovo provođenje, da bi mladi zaista postali punopravni, odgovorni i angažovani društveni aktivisti kojima je stalo do zajednica u kojim žive i koji posvećeno rade na njihovom razvoju.

Pa da krenemo od šireg političkog okvira. U preambuli Evropske povelje o učešću mladih na lokalnom i regionalnom nivou stoji da mladi imaju pravo, a trebalo bi da imaju i priliku, na punopravno učešće u odlukama koje utiču na njihov život, a koje se donose na lokalnom ili regionalnom nivou: *“Aktivno učešće mladih u akcijama i donošenju odluka na lokalnom i regionalnom nivou od suštinske je važnosti, želimo li graditi demokratsko i napredno društvo. Njihovo aktivno građanstvo podrazumijeva posjedovanje prava, prostora i prilike, u kom pogledu je neophodno pružati im punu podršku, jačajući njihov utjecaj na odluke, kao i njihovo angažiranje u aktivnostima koje doprinose izgradnji boljeg društva.”*

Zakoni koji se u našoj državi bave mladima su Zakon o omladinskom organizovanju RS i Zakon o mladima Federacije BiH.

Zakon o omladinskom organizovanju RS kaže da je „briga o omladini od opšteg interesa za Republiku

Srpsku”, te nalaže da gradovi i opštine u RS osiguraju objekte i uvjete u kojima mladi mogu izraziti i pokazati svoje kreativne sposobnosti. Na isti način i Zakon o mladim Federacije BiH promovira “aktivno učešće mladih u javnom životu”, za što odgovornost imaju lokalne vlasti. Pozitivan primjer brige lokalnih vlasti prema mladima, koji je rezultat primjene ovih zakona, jest donošenje lokalnih politika prema mladima koje imamo u velikom broju BiH općina/opština, a koje donekle definišu i potiču učešće mladih u društvenom životu.

Međutim, i pored zakona i omladinskih politika, evidentno je da su mladi, bili oni stari 16, 25 ili 30 godina, i dalje marginalizovani i da nisu dovoljno zastupljeni u vlasti, niti uključeni u javni život i donošenje odluka na bilo kom nivou.

Ono što nas posebno zanima u ovom članku su upravo savjeti MZ, koji, teoretski, pružaju odličnu priliku za mlade da na jednostavan i praktičan način ispune svoja gore navedena prava (i obaveze), da doprinesu razvoju svojih zajednica, te da steknu korisna iskustva koja im mogu biti podsticaj i inspiracija za budući društveni angažman.

Pa, ima li mladih u savjetima MZ? Priča se da ovi “današnji mladi” ništa ne valjaju, da nemaju inicijativu, već samo sjede po kafićima i čekaju da neko drugi riješi njihove probleme. Da li je to tačno?

Prema istraživanju o položaju mladih u BiH, koje je 2008. godine uradila Komisija za koordinaciju i pitanja mladih i GTZ, situacija je poražavajuća - na skupovima svjeta MZ na nivou BiH učestvuje tek 5% mladih, i to katastrofičnih 3 % u većim BiH gradovima, a 6% u manjim. Nešto malo optimističnije je istraživanje koje je 2010 godine proveo OSCE, prema kojem mladi do 30 godina starosti čine 16,5% članstva u savjetima MZ u BiH, dok je na položaju predsjednika savjeta 4,2% mladih.

Gdje tražiti krivca – da li u navedenim zakonima kojii eksplicitno ne definišu da mladi moraju biti u određenom broju zastupljeni u organizaciji vlasti od MZ do državnog nivoa? Da li u političarima, u društvu kao cjelini, u padu morala, u mladima? Vjerojatno svugdje pomalo. I zato, svugdje pomalo, potrebno je ozbiljno početi razmišljati o stvarnom, a ne samo deklarativnom, učešću mladih u procesima donošenja odluka – počevši od njihovog učešća u savjetima MZ.

Koliko znamo, osim članica Mreže za aktivne zajednice koje kroz svoj rad promovišu i razvijaju kapacitete mladih za učešće u savjetima MZ, do sada se niko nije, ozbiljno niti neozbiljno, pozabavio ovim pitanjem. A ono što se jasno može vidjeti na terenu jest da se ovaj trud isplati – da su savjeti osvježeni mladima daleko dinamičniji i da je njihov rad efikasniji i efektivniji. Da su mladi koji su uključeni u savjete MZ, a time i u procese donošenja odluka na lokalnom nivou, razvili samopouzdanje, nekako sazreli i preuzeli odgovornost za svoj razvoj i razvoj svoje zajednice.

Ali, svjesni smo da sporadični rad sa zajednicama nije dovoljan. Potreban je širi sistemski pristup koji će ohrabriti mlade da se kandidiraju za članstvo u MZ, te potaknuti javnost u cjelini da prepozna vrijednost tog uključivanja.

Dokument na državnom nivou koji bi trebao dati odgovore na pitanja operacionalizacije oba zakona o mladima jest „Koordinisana politika za mlade u BiH“. Po običaju, opet se zakomplikovalo, pa navedena politika nije donešena, a mladi će opet ostati „kratkih rukava“, bar još neko vrijeme.

Međutim, možda je baš to i prilika da se uputi apel tijelima odgovornim za donošenje Politike - prvenstveno Komisiji za koordinaciju pitanja mladih u BiH i Ministarstvu civilnih poslova BiH, ministarstvima na nivou entiteta i Brčko distrikta zadužena za pitanja mladih, kao i službenicima za pitanja mladih na kantonalnim i općinskim/opštinskim nivoima u BiH i nevladinim organizacijama - da prepoznaju da je najefikasniji način uključivanja mladih u procese donošenja odluka kroz njihovo učešće u savjetima MZ i da razmisle o mehanizmima koji će osigurati to učešće.

U međuvremenu, ako se u vašoj općini / opštini ove godine održavaju izbori za savjete MZ, ne propustite priliku da birate mlade za članove savjeta MZ. A ako ste omladinac ili omladinka, iskoristite mogućnost da se kandidirate i postanete član/ica savjeta MZ!!

Projekat CCI za nove mjesne zajednice

Centri civilnih inicijativa (CCI) i partnerska organizacija DON, uz finansijsku podršku Evropske unije, projektom „Nove mjesne zajednice za novu lokalnu upravu u BiH“ daju svoj doprinos unapređenju rada savjeta MZ u BiH.

U okviru projekta za nove mjesne zajednice u proteklih godinu dana pokrenute su inicijative za izmjene oba entitetska zakona radi jačanja pozicije i unaprijeđenja rada MZ. Očekivanja inicijatora su da će navedeni zakoni obavezati opštinske strukture da izmijene statute opština u skladu sa izmjenama Zakona. Kao krajnji rezultat ove inicijative MZ bi trebale postati stvarni alat u rukama građana, a ne samo formalna tijela koja su često opterećena problemima liderstva, nejasnih nadležnosti i nedostatka inicijative ili kapaciteta. Time će građani dobiti priliku da utiču na stanje u svojim zajednicama i da kroz građanske inicijative preuzmu odgovornost za lokalni razvoj.

U razgovoru sa predstavnikom CCI-a, G-dinom Asmirom Čilimkovićem, dobili smo detaljnija pojašnjenja šta bi sve zakon trebao da obuhvati:

“Zakon treba da definiše obavezan neposredni izbor rukovodstava MZ, način informisanja i izvještavanja građana od strane MZ, edukacija rukovodstava MZ, da jasnije definišu mogućnosti apliciranja za razne projekte od strane MZ prema donatorima, učešće građana u procesima lokalnog odlučivanja oko ključnih pitanja za građane iz određene opštine. Sve zajedno bi trebalo proizvoditi osnaživanje mehanizama građanskog učešća u procesima odlučivanja, jer dosadašnje načine uključivanja građana, izbor rukovodstava i informisanje građana se tumači različito, ovisno od rukovodstava opština i

Sarajevo

Tuzla

same MZ najčešće služe kao alat političkih partija za vrbovanje birača a ne za procese međusobnih razmjena informacija”, istakao je G-din Čilimković.

U proces pripreme oba zakona i donošenja preporuka uključilo se preko 50 NVO koje su predvođene ekspertima iz oblasti lokalne samouprave objedinile prijedloge i dostavili ih resornim ministarstvima. Resorna ministarstva u RS i FBiH formirala su radne grupe koje su razmatrale dostavljene prijedloge i može se reći da su određene preporuke prihvaćene od predstavnika RG, što svakako ohrabruje.

Uvažavajući političku kompleksnost, teško je predvidjeti krajnje ishode, ipak pomaci se ne mogu zanemariti, kao ni izazovi koji su pred svima. Na pitanje u kojoj fazi su procesi i šta se može očekivati na kraju, G-din Asmir Čilimković, odgovorio je: “U RS je usvojen Nacrt zakona o lokalnoj samoupravi nakon čega je provedena javna rasprava i trenutna su očekivanja da će početkom septembra i Prijedlog zakona doći na dnevni red NSRS. U FBiH, definisan je samo prednacrt zakona koji se nalazi na razmatranju u Savezu opština i gradova. Problem oko donošenja navedenog zakona je kriza vlasti koja se ogleda i u tome da preko 300, već definisanih mjera, čeka na parlamentarni život, tako da je navedenom Zakonu, koji je tek u prednacrtu, usvajanje ozbiljno ugroženo. Kao izlaznu strategiju koristimo inicijativu za izmjenu opštinskih statuta sa sličnim odredbama neovisno od usvajanja navedenih zakona”.

Članice Mreže za aktivne zajednice ocijenile su izmjene zakona predložene kroz projekat “Nove mjesne zajednice za novu lokalnu upravu u BiH” kao efektivna i održiva rješenja za unapređenje rada savjeta MZ i dale su svoju podršku njihovom usvajanju.

Osim toga, u fazi izrade prijedloga izmjena Federalnog Zakona o lokalnoj samoupravi Mreža za aktivne zajednice uputila je preporuke CCI-u, koje su dalje prosljeđene radnim grupama. Preporuke su prvenstveno bile usmjerene na veće učešće žena i mladih u radu savjeta MZ, a u skladu su sa Zakonom o ravnopravnosti polova BiH. Nažalost, radna tijela u svoje prijedloge izmjene federalnog Zakona nisu uvrstila dijelove koji bi direktno adresirali mehanizme za povećanje učešća žena i mladih u radu savjeta MZ.

Na ovom mjestu želimo istaknuti da su krajem prošle godine kroz projekat "Za aktivne mjesne zajednice" Fondacija Mozaik i Udruženje Priroda dali prijedloge Republičkoj izbornoj komisiji Republike Srpske za dodavanje članaka u Uputstvu za organizovanje i provođenje izbora za članove savjeta MZ kojim bi se osigurali mehanizmi za veće uključivanje žena i mladih u rad savjeta MZ.

Ovi prijedlozi su usvojeni i u decembru 2012. godine integrirani u Uputstvo koje, između ostalog, propisuje:

- Član 20. Prilikom predlaganja kandidata za članove Savjeta mora se voditi računa da sastav kandidatske liste odražava zastupljenost konstitutivnih naroda i grupe ostalih, ravnopravnoj polnoj zastupljenosti u skladu sa članom 20. Zakona o ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini i teritorijalnu zastupljenost mjesne zajednice;
- Član 41.1. U slučaju da dva ili više kandidata dobiju isti broj glasova, izabran je kandidat ženskog pola ili mlađi kandidat.

Efekti i uticaj usvojenih instrukcija su već vidljivi u opštinama RS-a koje su izbore za MZ provele 2013. godine gdje je uočena promjena stanja u odnosu na prethodni period - učešće žena i mladih u radu savjeta MZ je povećano ili postignuto tamo gdje ga nikako nije bilo.

S obzirom da se čini kako u izmjenama federalnog Zakona, kao ni u prijedlogu izmjena Zakona o lokalnoj samoupravi u RS, neće biti ugrađeni mehanizmi za osiguravanje učešća žena i mladih, jedan od načina da se ovo učešće osigura i u Federaciji bi moglo biti usvajanje dokumenta sličnog pomenutom Uputstvu, koje je već usvojeno u RS. Ono što nam predstoji, jeste da nastavimo aktivno zagovarati za ovakve politike, bilo na entitetskim, ili na opštinskim nivoima. Nadamo se da ćete nam se pridružiti.

Tekst pripremila:
Valentina Gagić,
UG Sara Srebrenica

Ljiljana, predsjednica mjesne zajednice

Ljiljana Majstorović je predsjednica MZ Piskavice u opštini Vlasenica. Rođena je Han pijesku, školu je završila u Vlasenici i dobila zvanje programerke. Trenutno vodi poljoprivrednu apoteku koja se nalazi u centru Vlasenice, a sa porodicom na porodičnom imanju ima farmu krava muzara. Kako sama kaže, veliku podršku u obavljanju svih poslova ima u suprugu i dvjema kćerkama. Na mjestu predsjednice MZ Piskavice je protekle 4 godine i za to vrijeme u mjesnoj zajednici je sproveden niz projekata, koji su doprinjeli boljem življenju njenih građana: 9 km asfaltnog puta, 2 km vodovoda, 2 km presvučenog asfalta, rasvjeta u dužini 1 km, rekonstrukcija niskonaponske mreže, objekat MZ izgrađen iz temelja.

Liljana je među 5.4% žena članica savjeta MZ u BiH i među 1.8% njih koje su uspjele doći na mjesto predsjednica *. Bili smo znatiželjni da čujemo kako je to biti žena predsjednica savjeta MZ u jednoj malo ruralnoj zajednici, i evo šta smo saznali.

Šta te je podstaklo da se uključiš u rad MZ-e?

Najviše su me postakli problemi u MZ. Bilo je mnogo problema koji su uticali direktno na moj lični život, kao i na život svih mojih sugrađana. Naime, tada nismo imali riješeno vodosnadbjevanje, bio je neasfaltiran put sa kojeg se dizala prašina. Bila sam uvjerena da postoji način da se riješe ti problemi. Problemi oko vodovoda su riješeni..... i prošao je asfalt.... svidjela mi se društvena angažovanost, to što se stvari mogu pokrenuti i uspješno riješiti na dobrobit svih nas. Nervira me što narod komentariše „Ne može se“, „Niko nam nije pomogao“ itd. A da pri tom nisu ni pokušali.....

Kakva je bila reakcija na tvoju kandidaturu?

Reakcija je bila burna: U našoj zajednici vlada taj stereotip da žene nisu za taj posao... Najveća reakcija je bila od starog sastava MZ-e, koji je u početku bio protiv mene, ali stvari su se promijenile kada sam došla na poziciju predsjednice MZ-e i pokazala im da jednako mogu da odgovaram svih zadacima i obavezama kao što to rade muškarci.

Da li je to imalo političku pozadinu?

Nisam se svjesno kandidovala, na prijedlog prisutnih na sastanku sam kandidovana, tako da je to prilično

Ljiljana Majstorović

bilo bez mog ličnog odobrenja. Razlog što su me odabrali je jer sam već bila u kontaktu sa ljudima iz zajednice zbog svog posla, pisani su zajednički zahtjevi prema opštini, aktivno. Ljudi su prepoznali aktivizam i moju sposobnost da kada nešto započnem mogu i da završim.

Kako tvoja porodica reaguje na tvoj angažman u MZ?

Pa, da budem iskrena, ponekad se ljute na mene, jer im ponekad nedostajem. Ali isto tako, ponekad su ponosni, posebno kada u MZ ostvarimo neki rezultat. Mi svi u porodici nastojimo da podržavamo jedni druge, tako da oni poštuju moju odluku da budem predsjednica MZ i nastoje da mi pomognu koliko mogu.

Koliko ti se život promijenio otkako si preuzela ulogu predsjednice MZ?

Moram da istaknem da sam mnogo naučila, neka znanja koja nisam stekla u formalnom školovanju, sam stekla kroz rad u mjesnoj zajednici, u radu sa NVO, opštinom. Također, ogromno iskustvo u radu sa ljudima je doprinjelo da ja imam više samopouzdanja i da se osjećam sigurnije u radu.

*Podaci prema OSCE istraživanju iz 2010 godine

Da li si prije angažmana kao predsjednica MZ učestvovala u društvenim akcijama?

Redovno sam učestvovala u svim školskim akcijama čišćenja, dobrovoljne akcije sadnje, često sam bila voditelj programa na školskim svečanostima...Bila sam predsjednica razreda od 1-8 i 2 razreda u srednjoj školi. Bila sam dobro prihvaćena, vremena su drugačija.... Bila sam odlična učenica u osnovnoj pa je to kriterij... u srednjoj sam u trećem razredu prihvatila drugu funkciju odrekla se funkcije predsjednice razreda.

Kako bi opisala saradnju sa opštinom Vlasenica?

Dobra je saradnja, ali moram priznati da uvijek može bolje. Moje nezadovoljstvo je u najvećoj mjeri što Opština jako malo vodi računa o MZ-a, kao institucijama, kad se glasa tu smo, a nakon toga nas puštaju da se sami borimo i vodimo MZ bez ikakve nadoknade i troškova prema nama, a svakako ih ima. Nadam se da će u budućnosti uvidjeti da značaj savjeta MZ-a i njihovog formalnog uspostavljanja. Trebalo bi da MZ budu uticajnije u donošenju odluka, skupštini i skupštinskim zasjedanjima. Postoji ovdje barijera u odnosima između Opštine i naroda. Sada osjećam da sa znanjem koje imam u vođenju MZ, imam više samopouzdanja.... posebno u odnosima sa opštinom i NVO-ima.

Kako bi opisala saradnju sa NVO-ima?

Jako pozitivno. Uz sredstva nude jako dosta sticanja znanja potrebnog za rad u MZ-a. Naša MZ-a može biti zahvalna mnogim NVO-a, jer sigurna sam da nije bilo NVO ne bi razvoj ove MZ bio pozitivan. Mi to nismo mogli sami postići. Članica sam udruženja žena Podrinje, koristim priliku da se družim i da stičem znanja...

Da li si kao predsjednica MZ ikada bila diskriminisana zato što si žena?

Nisam nikada bila diskriminisana, bilo je komentara, šaljivih.... ali kada bi došlo do ozbiljnog razgovora nisam nikada osjetila diskriminaciju....Vjerovatno ima veze sa mojim odnosom prema poslu i ljudima. Nikada se nisam stidila da radim jednako ženske i muške poslove, što i danas radim, te sam vjerovatno prihvaćena na takav način.

Koliko si u mogućnosti da utičeš na druge žene da se također aktiviraju i da li to čine?

Kada su žene u pitanju, ja sam skeptična i nezadovoljna... još uvijek me gledaju sa nekim

podozrenjem, u smislu šta ja radim u tom „muškom svijetu“. Mislim da to ima veze s strahom žena da se uhvate u koštac sa muškarcima, odnosno plaše se te „borbe muškarac-žena“. Što se tiče mog uticaja, pa samim tim što se nalazim na ovoj poziciji podstičem žene da se politički angažuju, da stvar preuzmu u svoje ruke. Nastojim da svojim radom i angažmanom podstičem žene na način da žene mogu podjednako doprinjeti uspjehu MZ-e kao i muškarci.

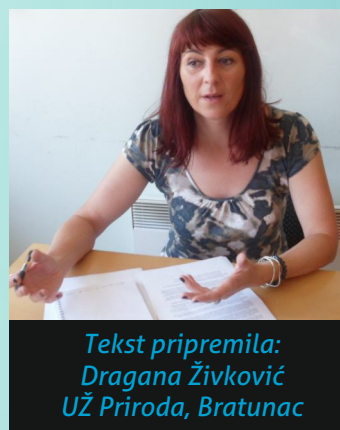
Da li ćeš se kandidovati na ovim izborima?

Razmišljam..... Ovo je prilično odgovoran posao, posebno kada si žena. Čini mi se da puno više prate moj rad, nego bilo kojeg drugog predsjednika MZ-e. Bilo bi mi žao da posle mene dođe neko neozbiljan, jer smo u ove protekle 4 godine uradili jako puno posla, poboljšali međuljudske odnose, riješili neke goruće probleme. Vidjeću kad dođe vrijeme.

Šta očekuješ na ovim izborima?

Očekujem veći angažman cijele zajednice. Pomakli smo se sa mrtve tačke, ljudi se družu, sada svi učestvuju na sastancima... rade zajedno... Mislim da će sada ljudi posvetiti više pažnje oko izbora aktivnih članova savjeta.... Nadam se da će biti bar 3 žene u savjetu i to je moja želja.

A ono na šta sam ja najponosnija je to što smo uspjeli: da probudimo svijest samosvjest suživota i aktivizma u MZ, da pokažemo da samo zajedno možemo uspjeti rješavati ključna pitanja. Pored formalnog Savjeta MZ u našoj zajednici postoje aktivni članovi koji učestvuju u svim društvenim akcijama, njih oko 10. Vrlo značano je napomenuti da imamo i veliki broj volontera oko 20 i to je ono što ovu zajednicu čini jedinstvenom i poželjnom za život u njoj.

Tekst pripremila:
Dragana Živković
UŽ Priroda, Bratunac

180 dana nakon završetka projekta

U pitate li se nekad šta se dešava sa zajednicama u kojima smo provodili projekte? Kakav su stvarni utjecaj ostavile naše aktivnosti? Da li nas se sjećaju i pominju po dobrom? Sigurno je da smo uradili sve ono što smo napisali u projektnom planu. Još je sigurnije da smo u završnom izvještaju dobro potkrijepili i argumentirali ostvarenje planiranih rezultata. Ali, da li se zaista desila promjena u životima ljudi? Ima li održivosti u toj promjeni? Ukratko - kakav je život projekta nakon njegovog zatvaranja? Ima li tog života ikako?

Projekat "Za aktivne mjesne zajednice" su uz finansijsku podršku Europske unije, od januara 2011 do decembra 2012 provele Fondacija Mozaik i UŽ Priroda u općinama Cazini i Šekovići. U završnom izvještaju naglašena su, između ostalog, dva rezultata: 1) Razvijeni su kapaciteti šest savjeta MZ da pokrenu i organiziraju lokalne ljudske, materijalne i finansijske resurse i stave ih u službu lokalnog razvoja; 2) Usvojene politike na lokalnom nivou koje će osigurati veće učešće žena i mladih u radu savjeta MZ;

Šest mjeseci nakon završetka projekta posjetili smo Cazin i upitali **Salkić Hasana**, pomoćnika načelnika za opću službu i društvene djelatnosti, kakva je njegova procjena o utjecaju projekta na način rada savjeta MZ. "MZ koje su bile uključene u projekat jesu aktivnije i brže reaguju od ostalih, a to je osim edukacija i rezultat većeg učešća žena i mladih u njihovom radu", rekao nam je Salkić i potvrdio da je

utjecaj projekta na razvoj kapaciteta savjeta vidljiv. Međutim, kada je riječ o usvojenim politikama, tačnije, statutima kojima se podstiče veće učešće žena i mladih, ne može se reći da se desila bilo kakva promjena. Na primjer, iako je nove statute tokom trajanja projekta usvojila većina savjeta, niti jedan od njih do sada nije implementirao dijelove koji se odnose na obavezu osnivanja komisija za ljudska prava ukoliko u savjetu nisu zastupljene žene i mladi. "Bilo bi dobro da se lokalna uprava podstakne da više radi sa savjetima, da prati njihov rad i implementaciju statuta, a da općinsko vijeće barem jednom godišnje dobije informaciju šta se dešava u MZ", odgovorio nam je gosp. Salkić, upitan šta činiti da bismo osigurali bolje efekte budućih projekata. Osim toga, naglašeno je da aktiviranje rada omladinskih i udruženja žena ima pozitivan utjecaj na rad savjeta i na veći angažman tradicionalno isključenih grupa u aktivnostima koje provode savjeti.

Predsjednici savjeta MZ uključenih u projekat, **Halil Čehajić** (MZ Majetići) i **Salih Mujadžić** (MZ Čizmići) također su potvrdili pozitivan utjecaj većeg angažmana žena i mladih na rad savjeta, kao i značaj usvojenih strateških planova. Međutim, projekat nije uspio adresirati problem neaktivnih članova savjeta - onih koji se slabo ili nikako ne angažiraju i čiji je odabir više pitanje osiguravanja adekvatne stranačke zastupljenosti, a manje iskrene želje i volje da se slobodno vrijeme posveti razvoju zajednice.

Zinka, Senita i Jasmir

Na kraju, zanimalo nas je gdje su ti mladi i žene koji su se zahvaljujući projektnim intervencijama uključili u rad savjeta – bilo kao formalni članovi odabrani kroz izbore, bilo kako pridruženi članovi proširenih radnih grupa. Razgovarali smo sa **Zinkom, Senitom i Jasmikom** i saznali da je najveći utjecaj projekat imao na njihov osobni razvoj kao lidera u zajednici. Svo troje su se nakon projekta uključili u druge inicijative i projekte, te rade na promociji i ohrabriranju drugih mladih ljudi da se aktiviraju na razvoju svojih zajednica.

Zinka Čizmić je željela dokazati da mlada djevojka može puno toga uraditi i to je i dokazala svojim radom na poziciji podpredsjednice savjeta MZ Gnjilavac gdje je preuzela veliki dio poslova u upravljanju projektima. Iako se u međuvremenu udala i zaposlila, i dalje je intenzivno angažirana u aktivnostima savjeta i prepoznata kao pokretač novih inicijativa.

“Ja nisam imao nikakva očekivanja - o tome šta je savjet i što ću ja tu nisam ništa znao i kandidirao sam se na Salkinu inicijativu. Sada mi je drago - za kratak vremenski period sam naučio puno toga što nisam naučio u školi. Sada sam ja taj koji podstiče druge da se prijavljuju na seminare i uključuju u lokalne inicijative.”, rekao nam je **Jasmir Delić**, član radne grupe u Čizmićima.

Svi projekti u MZ Majetići, koji su realizirani prije suradnje sa Fondacijom Mozaik bili su zamišljeni i vođeni isključivo od strane muškaraca, tako da je očekivanje Senite prije svega bilo da ima pravo glasa, te da bude u mogućnosti da u pozitivnom doprinese svojoj MZ. Ovo očekivanje se u potpunosti ispunilo jer su danas u savjetu ove MZ tri žene koje, kako smo čuli, pokreću i realizuju nove projekte i dešavanja. A Senita kaže da se to čak i sviđa mještanima Majetića, da im pružaju punu podršku i da je kontaktiraju sa idejama za nove aktivnosti.

Da zaključimo šta smo to naučili od Cazinjana 180 dana nakon završetka projekta. Najviše je vidljiva promjena na povećanju učešća žena i mladih u radu savjeta i utjecaju na druge mlade mještane i mještanke da se više aktiviraju. Nešto je manji utjecaj na postojeće članove savjeta i na usvajanje novih praksi u njihovom radu – oni koji su ranije bili aktivni usvojili su određene korisne vještine, ali se ne može govoriti o nekom značajnom utjecaju na cjelokupno članstvo tri savjeta sa kojima se radilo. Na kraju, treba reći da iako je projektom ostvarena planirana izmjena statuta, ovo nije imalo značajan utjecaj na povećanje angažmana žena i mladih u savjetima koji nisu bili direktno uključeni.

Ono što smo čuli kao preporuke za buduće projekte jest sljedeće:

- Lokalne uprave trebaju više raditi na razvoju kapaciteta savjeta MZ i na praćenju njihovog rada – nije dovoljno to što će savjeti usvojiti neke procedure, znanja i vještine – potrebno je pratiti na koji se način to što je usvojeno primjenjuje, replicira i razvija
- Bilo bi dobro da savjeti MZ usvoje procedure koje će omogućiti zamjenu neaktivnih članova savjeta, te da pitanje članstva ne bude političko pitanje, kao što je trenutno slučaj
- Učiniti način dodjele sredstava savjetima MZ više transparentnim - dok god odobravanje projekata mjesnih zajednica bude bilo pod utjecajem politike, a ne zbog kvaliteta samog projekta, neće biti važno kakve vještine i znanja imaju ljudi koji se biraju u savjete
- Osnivanje i jačanje kapaciteta udruženja, posebno u ruralnim dijelovima, pozitivno utječe na učešće tradicionalno isključenih grupa u radu savjeta
- Ulaganje u žene i mlade lidere u zajednicama, koji će svojim primjerom pokazati da je njihovo uključivanje korisno i da daje pozitivne efekte za razvoj zajednice, ima najveći utjecaj na druge da postanu društveno angažirani – zato je potrebno u buduće aktivnosti uključivati što više tradicionalno marginaliziranih grupa i podsticati njihovu suradnju i zajednički rad sa formalnim članovima savjeta
- Promotivne i zagovaračke aktivnosti tokom provođenja izbora za članove savjeta MZ kojima se podstiče kandidatura i glasanje za žene i mlade na izbornim listama ima veliki utjecaj na krajnji ishod izbora.

Nadamo se da će ovo što smo naučili kroz provođenje projekta “Za aktivne mjesne zajednice” dati ideju i podsticaj čitateljima da provedu slične aktivnosti u svojim zajednicama. Želimo vam uspjeh u vašim nastojanjima da se žene i mladi više uključe u rad savjeta MZ!

Tekst pripremila:
Eni Kurtović
Fondacija Mozaik

29.03.2013, Računajte na žene: Fondacija Mozaik se predstavila na sajmu koji je u Sarajevu organizirao USAID sa ciljem promoviranja uloge žena u društvu. Treba istaći da su pažnju sajma plijenili projekti „Omladinska banka“ i „Oснаživanje žena kroz poljoprivrednu proizvodnju“ koji provodi EkoMozaik (društveni biznis u Šekovićima, čiji je vlasnik Fondacija Mozaik).

09.-12.05.2013, Trening facilitatora: Mozaik je zajedno sa partnerskim organizacijama ToPeer i Sara Srbrenica održao trening za članove pet organizacija odabranih za učešće u projektu "Mreža za aktivne zajednice", koji financira Europska unija (www.zaz.ba). Učesnici su imali priliku upoznati se sa EMI metodologijom (više na web stranici Mreže), te se kroz unapređenje znanja i vještina o facilitaciji javnih sastanaka pripremiti za pružanje edukacija na temu facilitacije javnih zborova savjetima mjesnih zajednica u svojim općinama/opštinama.

20.-23.05.2013, Strateško planiranje: I pored brojnih svakodnevnih poslova, osoblje Mozaika našlo je vrijeme da zatvori vrata kancelarije i povuče sa na završnu radionicu u procesu strateškog planiranja, koji je započeo još u augustu prošle godine. Tim Mozaika je dodatno preispitivao dosadašnji način rada i strateški promišljao o temeljnim pitanjima o kojima ovisi uspjeh u budućnosti – radimo li prave stvari i radimo li ih na pravi način? Ključna promjena koja će se desiti u načinu rada Mozaika u narednom periodu jest primarni fokus na prepoznavanje i razvoj poduzetnih mladih ljudi, koji će biti nosioci ekonomskog i društvenog razvoja u BiH.

24.-26. 05.2013, Mozaik na Svjetskom ekonomskom forumu u Jordanu: Pod sloganom "Committed to improving the state of the World" Svjetski ekonomski forum za regiju Srednjeg Istoka i Sjeverne Afrike održao se od 24. do 26. maja u Jordanu. Direktor Fondacije Mozaik i društveni poduzetnik Schwab fondacije, Zoran Puljić, jedini je predstavnik iz regiona koji je prisustvovao ovom prestižnom događaju.

31.05.-17.06. 2013, Dodjela 321 granta za omladinske projekte: U okviru Mozaikovog programa Omladinske banke, podržanog od USAID-a, u 31 općini/opštini u Bosni i Hercegovini uručeni su čekovi za realizaciju 321 projekta mladih. Ukupna sredstva granta iznose 484.850 KM, od čega je 206.577 KM grant Fondacije Mozaik, dok su ostatak obezbjedile uključene općine/opštine i Ministarstvo porodice, omladine i sporta RS. "Program Omladinske banke je jedan od najznačajnijih programa za mlade u našoj lokalnoj zajednici, kojeg mi istinski podržavamo, zbog čega smo produžili saradnju s Fondacijom Mozaik do 2015. godine.", izjavio je Sead Čaušević, načelnik općine Gornji Vakuf-Uskoplje.

01.-02.06.2013, Predrasude i stereotipi – šta i kako sa njima: Kroz interaktivne, dinamične i produktivne radionice članice Mreže za aktivne zajednice, te predstavnici/e ostalih pet organizacija koje su kandidirale za članstvo u Mreži, su unaprijedili znanja i vještine kako prepoznati stereotipe i predrasude u svom okruženju, kako svojim ličnim zalaganjem doprinijeti njihovom prevazilaženju, te kako provoditi edukacije na ovu temu drugim organizacijama i savjetima mjesnih zajednica. Trening su provele Fondacija Mozaik i UŽ Priroda u okviru projekta "Mreža za aktivne zajednice".

12.06.2013, Promocija rezultata projekta "Inkluzivni centri u zajednicama": U Sarajevu su u prisustvu brojnih zvaniča predstavljeni rezultati ovog projekta koji su financirali Austrijska razvojna agencija, Light for the World i Fondacija Medicor. Predstavljene su prihodovne aktivnosti pokrenute u pet inkluzivnih centara u Bugojnu, Gacku, Nevesinju, Novom Travniku i na Palama, gdje su otvorena nova radna mjesta i gdje sada možete kupiti proizvode koji pored kvalitete imaju i dodatnu vrijednost - sve prihode vraćaju u zajednice, rješavajući tako neke od gorućih društvenih problema.

29.05.-02.06.2013, Mozaik na AGA konferenciji u Kopenhagenu: U svom obraćanju na zatvaranju 24. generalne donatorske skupštine i konferencije u Kopenhagenu izvršna direktorica Fondacije Mozaik Vesna Bajšanski Agić otkrila je prisutnima da će se naredna konferencija AGA Konferencija održati u Sarajevu, 14-17. maja 2014. godine. MaSta Agency potrudit će se da AGA 2014 bude na zavidnom nivou.

04.06.2013, Otvoren poziv za prijave za Akademiju održivosti: Akademija održivosti je dio projekta SIGN za održivost koji realizira SIGN, mreža lokalnih fondacija koju čine BCIF (Srbija), Fondacija Mozaik (BiH), FACT (Crna Gora), CIRA (Makedonija) i FIQ (Kosovo). Partner na projektu je i Fondacija VIA (Republika Češka), a saradnik Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva (Hrvatska). Projekat financira Europska unija, a sufinancira Balkanski fond za demokratiju. Akademija održivosti je program edukacije sa grantovima (tehnički u iznosu 600 KM, matching grant max do 5.850 KM po organizaciji), koji organizacijama civilnog društva nudi vještine i znanja kako bi unaprijedili svoju održivost. Uključene organizacije će naučiti kako prikupljati sredstva u svojim zajednicama, od pojedinaca, organizacija i kompanija.

Više informacija na www.mozaik.ba

Mrežne vijesti- Priroda, Bratunac

10.-11.06.2013, Udruženje žena Priroda na Trećem forumu za razmjenu informacija o rodnoj ravnopravnosti i sigurnosti u BiH: U okviru teme „Priprema novog akcionog plana BiH za primjenu UN Rezolucije Vijeća sigurnosti 1325 – „Žena, mir i sigurnost“, predstavnica Prirode prezentovala je aktivnosti koje doprinose povećanom učešću žena na mjestima donošenja odluka (koje su u skladu sa ciljem 1. Akcionog plana*), kao i rezultate zagovaračkih procesa koji su doprinijeli da se Uputstvo o izborima u mjesnim zajednicama (Izborne komisije RS) potpuno uskladi sa Zakonom o ravnopravnosti polova BiH.

*Povećano učešće žena na mjestima donošenja odluka na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini.

Mrežne vijesti- Sara, Srebrenica

24.05.2013, „ZA veće učešće žena i mladih u radu savjeta MZ“: U okviru manifestacije Dani Srebrenice, Udruženje Sara-Srebrenica iniciralo je aktivnosti koje su okupile 6 NVO iz Srebrenice u cilju promocije Platforme o polnoj ravnopravnosti opštine Srebrenica, sa posebnim akcentom na značaj povećanja učešća žena i mladih u radu Savjeta mjesnih zajednica. Opština Srebrenica donijela je Odluku o raspisivanju izbora za članove Savjeta mjesnih zajednica. Izbori će se održati 17. avgusta, a NVO aktivno će učestvovati u promociji i provođenju izbora.

02.03.2013. Potpisani ugovori za realizaciju lokalnih projekata: U prostorijama OK "Pod istim suncem" potpisani su ugovori za provođenje lokalnih projekata sa 10 mladih ljudi iz BiH. Projekti će se implementirati u 8 gradova/opština u BiH (Srebrenik, Stolac, Banja Luka, Sarajevo, Zvornik, Jablanica, Gračanica i Derвента), u cilju promocije interetničke saradnje i tolerancije. Projekti su rezultat učenja i rada učesnika koji su osnovno znanje i vještine stekli na ljetnom kampu, a potom razvijali putem učenja na daljinu. Ove aktivnosti su dio projekta "Dugoročni kurs o interetničkoj saradnji i toleranciji" koji podržava Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u BiH.

10.04.2013. Otvoren LVS u Jablanici: u prostorijama OK "Pod istim suncem" upriličena je ceremonija otvaranja Lokalnog volonterskog servisa za općinu/opštinu Jablanica. Otvaranju su prisustvovali predstavnici lokalne vlasti, Osnovne škole "Suljo Čilić" Jablanica i Mješovite srednje škole Jablanica, predstavnici nevladinih organizacija i budući volonteri. Projekat "Volonteri čine promjenu" finansira Međunarodni centar Olof Palme, realizuje Omladinski klub "Pod istim suncem" Jablanica u saradnji sa Omladinskim komunikativnim centrom Banja Luka.

15.-19.05.2013. "Dani akcija protiv diskriminacije i militarizma" je regionalni godišnji događaj koji po drugi put organizuje regionalna mreža "Regionalna omladinska akcija protiv diskriminacije i militarizacije". Mladi aktivisti iz Prilepa, Skoplja i Tetova u Makedoniji, Kruševca iz Srbije, Tuzle i Jablanice iz Bosni i Hercegovini i Prištine sa Kosova bili su uključeni u ovogodišnje aktivnosti u cilju podizanja svijesti o prisutnosti visokog stepena diskriminacije u društvima gdje živimo (radionica i predstava Forum teatra, podjela promo materijala, predstava „Maslinova grana u izvedbi mostarskog teatra mladih). „Maslinova grana“ je predstava koja iznosi stav mladih i na najilustrovaniji način progovara o tome šta mladi žele i šta ne žele u svom gradu i svojoj državi.

Realizovan projekat "Bez predrasuda": Projekat „Bez predrasuda“ kao dio projekta „Dugoročni kurs o interetničkoj saradnji i toleranciji“ finansirala je Američka Ambasada, a provodio OK „Pod istim suncem“. Projekat je zasnovan na suzbijanju diskriminacije prema manjinama, sa akcentom na Rome u Jablanici. Sa ciljem da se razbiju predrasude koje imamo o drugima i drugačijima, održana je i radionica kojoj su prisustvovali mladi iz Stoca, Mostara i Jablanice. U toku radionice prikazana je reportaža o životu Roma u Jablanici, nastala kao dio projekta. Mladi su na kraju došli do zajedničkog zaključka da mišljenje o nekome trebamo graditi iz ličnog iskustva, a ne na osnovu stereotipa i predrasuda.

Poziv za omladinski ljetni kamp Kompas 2013: OK "Pod istim suncem" otvorio poziv mlade u BiH, između 16 i 25 godina, da se prijave za učešće na omladinskom ljetnom kampu "Kompas 2013" koji će biti održan u Jablanici od 02. do 08. jula 2013. godine. Kamp je smješten na jablaničkom jezeru, 3 kilometra udaljen od centra grada. Kamp će okupiti 40 mladih iz cijele BiH, koji će učestvovati na edukativnim, zabavnim i sportskim aktivnostima. Cilj kampa je nastavak stvaranja mreže obrazovanih i vještih mladih ljudi iz različitih gradova koji će raditi na promociji vrijednosti saradnje, tolerancije, ljudskih prava, mira i multikulturalnosti.

Regionalna ljetna škola 2013. 23.-29. juni 2013 Kruševo, Makedonija: Regionalna mreža "Regionalna omladinska akcija protiv diskriminacije i militarizma" otvara poziv za učesnike druge internacionalne omladinske "Regionalne ljetnje škole 2013." koja će biti održana u Kruševu (Makedonija), od 23. do 29. juna 2013. godine. Poziv za sve mlade između 18 i 26 godina iz BiH koji žele da budu aktivni u borbi protiv diskriminacije i militarizma, rade na izgradnji mira, aktivni su i otvoreni uma, žele da steknu i prošire svoje znanje i iskustvo i da ga primjene u svojoj lokalnoj zajednici. Poziv je otvoren od 24. maja do 9. juna 2013. godine. Više informacija o Regionalnoj ljetnjoj školi 2013. možete naći na: www.stopdiskriminacija.net

17.04.2013. Javna tribina u Doboju: Održana javna tribina na temu „Politički pritisci na pravosuđe i javnu upravu, nepotizam i neregularnosti u procesu zapošljavanja“ na kojoj su učestvovalе predstavnice udruženja žena sa područja Grada Doboj. Kroz diskusiju je posebno istaknut neravnopravan položaj žena - povratnica koje u ovoj sferi doživljavaju dvostruku isključenost i kao stručnjaci jer im se ne pruža mogućnost zapošljavanja u javnim institucijama na odgovarajuća radna mjesta sa jedne strane, a sa druge strane i kao povratnice nemaju iste uslove i mogućnosti za zapošljavanje uopšte.

09.05.2013. U okviru obilježavanja Dana Evrope promovisan projekat „Mreža za aktivne zajednice“: Odjeljenje za evropske integracije i energetsko ekološku efikasnost Grada Doboja organizovalo je Manifestaciju povodom obilježavanja Dana Evrope. Na prijedlog NVO ToPeeR postavljani su štandovi NVO koje realizuju projekte finansirane od strane EU. Predstavljen je i projekat „Mreža za razvoj zajednica“ koji realizuje Fondacija MOZAIK sa partnerima i prisutnim građanima je podjeljen letak sa kratkim informacijama o aktivnostima projekta.

28.05.2013 Ulična akcija u Doboju: ToPeeR u saradnji sa Centrom civilnih inicijativa organizovao je uličnu akciju u okviru koje su promovisani i osnovni ciljevi projekta „Mreža za aktivne zajednice“, s posebnim osvrtom na potrebu i modele povećanog učešća žena i mladih u radu savjeta mjesnih zajednica na području Grada Doboj . Na info pultu djeljeni su promotivni materijali, a građanima je ukazano na važnost aktivnijeg angažovanja u radu mjesnih zajednica.

05.06.2013. U organizaciji ToPeeR držana Javna tribina pod nazivom „Mladi i izazovi izbora“ na kojoj su učestvovali predstavnici Komisije za rad sa mladima pri Gradskoj skupštini, aktiva mladih političkih stranaka, predstavnici nevladinih organizacija i mladi Doboja. Debata je imala tri osnovne teze: Volontiranje nije popularno među mladima; Mladi nemaju uticaja na programe političkih stranaka i Kako iskoristiti postojeće šanse/mogućnosti. Predstavnici ToPeeR-a dali su doprinos kroz aktivnu diskusiju i konkretne preporuke omladinskim organizacijama i institucijama, koje rade sa mladima, za unaprijeđenje trenutnog stanja.

Mreža za aktivne zajednice efikasno protiv problema apatije

Kontakt:

Fondacija Mozaik Sarajevo / Banja Luka: 033 265 290;
051 257 567; eni@mozaik.ba

UŽ Priroda Bratunac: 056 410 662; priroda@teol.net

OK Pod istim suncem Jablanica: 036 753 475;
okpis@bih.net.ba

UG ToPeeR Doboj: 053 205 370; topeer@teol.net

UG Sara Srebrenica: 056 440 620; sarasreb@teol.net

Projekat finansira
Europska unija

Ideja i implementacija

UŽ Bratunac

Partner

OK Pod istim suncem, Jablanica

Partner

UG ToPeer, Doboj

Partner

UG Sara-Srebrenica

Partner

Ovaj elektronski časopis je urađen uz pomoć Europske unije. Sadržaj časopisa je isključiva odgovornost Fondacije Mozaik i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Europske unije.

Časopis je razvijen u okviru projekta «Mreža za aktivne zajednice». Projekat su osmislile i provode članice Mreže za aktivne zajednice- Fondacija Mozaik u partnerstvu sa UŽ Priroda, UG SaraSrebrenica, UG ToPeeR i OK Pod istim suncem.